KONJUGE PNÖMOKOK AŞISI

BİLMENİZ GEREKENLER

1. Pnömokok hastalığı

Pnömokok hastalığından korunmak için küçük çocuklara ve bazı sağlık problemleri olan daha büyük çocuklar ve erişkinlere konjuge pnömokok aşısı (PCV13 veya Prevnar® 13) önerilir.

Pnömokok hastalığına *Streptococcus pneumoniae* bakterisi neden olur. Bu bakteri yakın temas yoluyla insandan insana geçer.

Pnömokok hastalığı kanda enfeksiyon, pnömoni ve menenjit gibi ciddi sağlık problemlerine neden olur.

Menenjit beyin zarlarının enfeksiyonudur. Pnömokok menenjiti nadirdir (yılda 100,000 de 1 olgu) ancak sağırlık ve beyinde zedelenme gibi diğer sağlık problemlerine de neden olabilir. Ayrıca yakalanan her 10 çocuktan 1 i ölür.

> 2 yaş altındaki çocuklar büyük çocuklara göre ciddi hastalıklar için daha riskli gruptur. Bazı sağlık problemleri olan kişiler, 65 yaş üzerindekiler ve sigara içenler yüksek risk grubundadırlar.

Pnömokok aşısının rutin kullanımından önce ABD de 5 yaş altı çocuklarda her yıl pnömokoklar:

- 700 den fazla menenjit olgusuna,
- 13,000 kanda enfeksiyona ve
- yaklaşık 5 milyon kulak enfeksiyonuna
- ve yaklaşık 200 ölüme neden oluyordu.

Pnömokok enfeksiyonlarının tedavisi zor olabilir. Çünkü bakteri, hastalığın tedavisinde kullanılan ilaçların bazılarına direnç geliştirmiştir. Bu durum da pnömokok enfeksiyonlarının **önlenmesini** daha önemli kılmaktadır.

2. PCV13 aşısı

Pnömokok bakterisinin 90 dan fazla suşu vardır. PCV13 bunların 13 üne karşı korur. Bu 13 suş çocuklarda ki ciddi pnömokok enfeksiyonlarının çoğundan ve erişkinlerdekinin yarısına yakınından sorumludur.

PCV13 çocuklara 2, 4, 6 ve 12-15 aylarda yapılmaktadır. Bu yaş grubu çocuklar pnömokok enfeksiyonlarının ciddi riskleri altındadır.

PCV13 aşısı bazı daha büyük çocuklar ve erişkinlere de önerilebilir. Ayrıntıları doktorunuzdan öğrenebilirsiniz.

PCV13 e ek olarak bazı çocuklara ve erişkinlere ve 65 yaş üzerindeki herkese PPSV23 isimli değişik bir aşı da yapılabilir. Bu aşı için ayrı bir Aşı Bilgi Formu(VIS) vardır.

3. Önlemler

Bu aşının, daha önce var olan PCV7 (veya Prevnar) nin veya difteri toksoidi (örn: DTaP) içeren başka bir aşının daha önceki uygulamalarından sonra şiddetli (hayatı tehdit eden) alerjik reaksiyon gelişen çocuklara PCV13 uygulanmamalıdır.

PCV13 ün herhangibir bileşenine karşı ciddi alerjisi olduğu bilinen çocuklara PCV13 yapılmamalıdır. Çocuğunuzun ciddi alerjileri varsa doktorunuza bu durumu bildirin.

Aşı tarihinde hastalığı olan kişilere aşı yapılması için doktorunuz iyileşmesini bekleyebilir.

Bu önlemler hakkında daha fazla bilgiyi doktorunuzdan alabilirsiniz.

4. PCV13 ün riskleri nelerdir?

Her zaman, bir aşının ilaçlara benzer şekilde yan etkileri olabilir. Bunlar genellikle hafiftir ve kendiliklerinden geçerler ancak ciddi reaksiyonlar da olasıdır.

Bildirimde bulunulan yan etkiler doz ve yaşla değişmekle birlikte ortalama:

- Çocukların yarısında uyku hali, geçici iştah azalması ve aşı yapılan yerde kızarıklık veya hassasiyet,
- 3 çocuktan 1 inde aşı yapılan yerde şişlik,
- 3 çocuktan 1 inde hafif ateş ve 20 çocuktan birinde daha yüksek ateş (102.2°F üzeri),
- 10 çocuktan 8 inde huysuzluk, huzursuzluk görülmüştür.

Aşılara bağlı hayatı tehdit eden alerjik reaksiyonlar çok nadirdir. Olursa da aşının birkaç dakika ile birkaç saat sonrasında görülür.

Erişkinlerde aşı yapılan yerde kızarıklık, ağrı ve şişlik bildirilmiştir. Hafif ateş, kırgınlık, başağrısı, üşüme ve kas ağrıları da bildirimler arasındadır.

Herhangi bir aşıya bağlı yaşamı tehdit eden ciddi reaksiyonlar çok nadirdir.

5. Şiddetli bir reaksiyonda neler olur ve ne yapılmalıdır?

Nelere bakmam gerekir?

- Yüksek ateş veya davranış değişikliği gibi olağan olmayan bir durum var mı, bakın.
  Şiddetli alerjik reaksiyonun bulguları solunum sıkıntısı, seste boğukluk veya wheezing, deride kabarıklıklar, solukluk, halsizlik, çarpıntı veya baş dönmesi olabilir. Bunlar aşıdan birkaç dakika sonra başlayabileceği gibi birkaç saat sonra da başlayabilir.

Ne yapmalıyım?

- Beklenmemesi gereken ciddi bir reaksiyon düşünüyorsanız 9-1-1 arayın veya hemen aşı yapılan kişiyi en yakın hastaneye götürün. Veya doktorunuzu arayın.
- Daha sonra Sağlık görevlinizden Aşı Yan Etki Rapor Sistemi'nin (VAERS) formunu doldurmalarını **isteyin** veya kendiniz **1-800-822-7967** nolu telefondan VAERS'i arayın veya **www.vaers.hhs.gov** adresindeki web sitesine bildirimde bulunun.

VAERS sadece yan etkilerin bildirilmesi içindir. Tibbi tedavi konusunda bilgi sağlamaz.

6. Ulusal Aşı Zararları Giderme Programı

The National Vaccine Injury Compensation Program (VICP) bir aşıya karşı ciddi bir reaksiyonu olanların tedavi ve bakım ücretlerini ödemelerine yardımcı olmak amacıyla bir federal program oluşturulmuş bir programdır.

Aşıdan zarar gördüğünü düşünen kişiler program hakkında daha fazla bilgi almak için **1-800-338-2382** yi arayabilir veya **www.hrsa.gov/vaccinecompensation** web sitesini ziyaret edebilir.

7. Daha çok bilgiyi nereden alabilirim?

- Doktorunuza sorun. 1-888-767-4687
- Mahalli veya eyalet sağlık birimlerini arayın.
- Centers for Disease Control and Prevention (CDC) ile temas kurun:
  - **1-800-232-4636 (1-800-CDC-INFO)** yi arayın veya
  - CDC'nin **www.cdc.gov/vaccines** web sitesini ziyaret edin.

Turkish

CDC
CENTERS FOR DISEASE CONTROL AND PREVENTION

U.S. DEPARTMENT OF HEALTH & HUMAN SERVICES
Centers for Disease Control and Prevention

DCH-0955TU
AUTH: P.H.S., Act 42, Sect. 2126.

PCV13 - Turkish (2/27/2013)
Translation provided by Mustafa Kozanoglu, MD, Toronto, Canada

Sağlık hizmeti verenlere doğru aşı durumu bilgisi, bir aşı değerlendirmesi ve ileride yapılacak aşılar için önerilen zaman çizelgesini sağlayabilmek için, bilgiler Michigan Care Improvement Registry'ye (Michigan Sağlık Hizmeti İlerletme Sicili) gönderilecektir. Bireylerin doktorlarından aşı bilgisini Registry'ye iletmemelerini isteme hakları vardır.